

TUDÁSÁTADÁS SZEMMAGASSÁGBAN – KORTÁRS NETMENTOR PROGRAM A TUDATOS INTERNETHASZNÁLAT FEJLESZTÉSÉRE

– Digitális Jólét Nonprofit Kft. –

A gyermekek médiaműveltségének fejlesztése céljából, Magyarország Digitális Gyermekevédelmi Stratégiájának részeként indult el a Kortárs NETMENTOR Program. Ennek keretében az internethasználat előnyeit és a felmerülő kockázatokat a leginkább érintettek számára a hozzájuk hasonló korú iskolások mutatják be, akik adott esetben segítséget tudnak nyújtani. A cél a kortárs hatás mederbe terelése, a valóban értő segítségnyújtás, információközlés megtanítása először a segítő fél, végső soron pedig mindkét fél kompetenciáinak növelésével. A Kortárs NETMENTOR Program nem csak a projektben közvetlenül részt vevőket érinti; hatást gyakorol az egész iskola, illetve a mentortevékenység során a programba bevont további intézmények tudatos internethasználatával kapcsolatos attitűdjére, az ezzel összefüggő problémák kezelésére. A projekt 2021 őszén indul legközelebb, újabb általános és középiskolák bevonásával.

A Kortárs NETMENTOR Program a digitális gyermekvédelem komplex területén arra a problémára igyekszik választ találni, hogy a változó médiahasználati szokásokkal növekvő online kockázati kitettség minimalizálható legyen, úgy, hogy egyszerre mind kiaknázzuk a digitális kultúrában (kapcsolatokban, együttműködésekben) rejlő, ma még szinte elképzelhetetlen lehetőségeket.

Új kihívások a gyermekek online védelme területén

A mobil média, különösen az okostelefonok elterjedése alapján változtatta meg a gyermekek médiahasználati szokásait. Napjainkban az intenzív internethasználat egyre kisebb korban válik általánossá. Az online tartalomfogyasztás elsődleges platformjai a videómegosztók, és a fiatalok az információkat is a közösségi médián keresztül szerzik be.

A mai médiakörnyezet már nem pusztán a befogadást kínálja a gyerekeknek, hanem az aktív részvételt is. **A használati kutatások azt mutatják, hogy ma már a gyermekek nagy része 10-11 éves kortól az internetes kommunikáció aktív résztvevőjévé válik, amely a digitális médiakörnyezetben való tájékozódáshoz szükséges, az online médiavilágra vonatkozó megfelelő ismeretek és készségek mellett érzelmi és szociális érettséget is igényel.**

Ezek hiányában az internet információs környezete, bonyolult kapcsolati hálója, a kínált kommunikációs tér sokrétűsége számos olyan kockázatot jelent a gyermekek számára, ami veszélyeztetheti az egészséges személyiségfejlődést.

Miért van szükség kortárs mentorokra?

A Kortárs NETMENTOR Program alapvető célja a médiamentorok felvértezése azokkal az ismeretekkel és készségekkel, amelyek szükségesek a tudatos, értő, kritikai szemléletű médiahasználatához, azzal a céllal, hogy ezt a tudást saját környezetükben, elsősorban náluk néhány évvel fiatalabbak számára közvetítsék.

A gyorsan változó digitális médiakörnyezetben a felnőttek jellemzően más platformokon, más tevékenységeket folytatnak, mint a fiatalok, ezért kevéssé ismerik a gyerekek által látogatott online terek működését, illetve azt, ahogy ezeket a felületeket a fiatalok használják. Ezért van szükség olyan mentorokra, akik szintén ebben a közegben mozognak, hasonló az online jelenlétük, ugyanazokat a trendeket követik, ismerik azokat a jelenségeket, azt a közös nyelvet, ami a fiatalok internethasználatában meghatározó.

Másrészt felső tagozatra a kortárs csoportok válnak elsődleges szocializációs közeggé. A folyamatos online

jelenlétnek köszönhetően egyre kevésbé különül el az online és offline világban zajló interakció. A képek, videók, információk megosztása, a közös élményvilág mellett az internet beszédtemát is kínál; új alkalmazásokat, játékokat ajánlanak egymásnak, megvitatják a közösségi médiában történeteket.

A kortárs segítség gyakorlata alapvetően arra a tapasztalatra épít, miszerint a tinédzserek sokszor aktívabban vesznek részt a velük egykorúak által szervezett programokon. Szívesebben fogadnak el és kérnek egymástól segítséget, ha kérdésük van, vagy bajba kerülnek.

A kamaszok nagyon érzékenyek a befolyásolásra, és pont a várt implicit hatás – pl. a belátásos tanulás – marad el akkor, ha a folyamatban nem partnerként tekintünk a bevont fiatalokra. Ezen a területen a mentor és a mentorált közötti 2–3 évfolyamos különbség tűnik indokoltnak, mert még nem vesz el a kortárs kapcsolatból származó előny, de használhatóvá válik az érettebb, tudatosabb jelenlét.

Az iskolák életében fontos az évfolyamokat átívelő kapcsolatrendszerek működése. A már létező ilyen kapcsolatok segítik a program elindítását, iskolai környezetbe való integrálását, ahol viszont ezek kevésbé vannak jelen, ott előidézhetik ilyen jellegű kötelékek kialakulását. Az eddigi tapasztalatok alapján a középiskolák általában örülnek az általános iskolával történő szorosabb együttműködésnek, akár a középiskola népszerűsítésére is használják.

Hogyan működik a Kortárs NETMENTOR Program?

A Kortárs NETMENTOR Programban 9. és 10. osztályos diákok végeznek mentortevékenységet 6. és 7. évfolyamos tanulók biztonságosabb internethasználatának elősegítésére. A kortárs mentorok egy háromnapos képzésen vesznek részt. A felkészítést követően hat 45 perces foglalkozásból álló sorozatot vezetnek az alsóbb osztályokban. Az egyes alkalmakat három vagy több mentor tartja, a tudatos médiahasználat, a technikai védelem, az adatbiztonság, a mobiltudatosság, a média és reklám, a közösségimédia-platformok és az online zaklatás témakörében. A foglalkozások nem frontális oktatás formájában, hanem interaktív gyakorlatokra építve, a témakörökről szóló párbeszéd útján zajlanak.

A program felépítése

A program része egy 2 órás (akár online) tantestületi tréning a részt vevő iskolák pedagógusai számára, amelynek fókusza a projekt céljainak és témáinak bemutatására helyeződik, emellett a gyermekek online világához kapcsolódó iskolai konfliktusairól szóló irányított beszélgetésbe vonják be őket.

A programban minden középiskolából két patrónustanár vesz részt. Az ő feladatuk, hogy segítsék diákjaikat a foglalkozásokra való felkészülésben, megszervezzék és dokumentálják ezeket, valamint támogassák a mentorok tevékenységét a tanév során. A patrónustanárok számára egy egynapos képzést rendeznek, majd diákjaikat is elkísérik a háromnapos tréningre.

A NETMENTOR-képzéseket iskolapároknak szervezzük; egy-egy képzésen két (egymáshoz közeli) intézmény diákjai és patrónustanárai vesznek részt. A felkészítés során a mentorok megismerkednek a hat mintafoglalkozással, amelyből a program során legalább egyet meg kell tartaniuk; komoly háttérismeretekre tesznek szert, megtanulják, hogyan kapcsolják ezeket össze saját, médiahasználati élményeikkel, ezenkívül foglalkozásvezetői gyakorlatot is szereznek. A netmentorok képzését – a „szemmagasságban történő ismeretátadás” koncepciója szerint – a témában járatos egyetemi hallgatók végzik.

A mentordiákok a képzést, foglalkozásokat, egyéb tevékenységeket elszámolhatják az iskolai közösségi szolgálat keretében.





A Digitális Jólét Nonprofit Kft. szakmai stábjában a program megvalósításának minden eleméhez támogatást nyújt; biztosítják a képzést, a szükséges segédanyagokat, a kommunikációt és a szakmai segítséget.

A netmentor szerepei

- **Tudásmegosztás:** a meglévő tapasztalataira és a képzés során elsajátított információkra, képességekre támaszkodva ismereteket oszt meg, például a közösségi oldalak működéséről, a személyes adatok védelméről.

- **Megelőzés:** a tudás megosztásával fontos lépést tesz az online kockázatok minimalizálására, például biztonsági beállításokkal a magánszféra megóvására és a zaklatás megelőzésére.
- **Beszélgetés, problémák megismerése:** a mentorálattal beszélgetve felmérheti az őket érintő aktuális problémákat, témákat, amelyekre felkészülve reagálni tud majd.
- **Közvetítés:** a tapasztalatok megosztásával beindíthatja az információáramlást a diákok–tanárok vagy a diákok–szülők között. Sokszor a problémák abból fakadnak, hogy nincs párbeszéd ezen csoportok között.
- **Értérend közvetítése:** bizonyos helyzetekben azzal tud segíteni, ha megfelelő módon reagál, vagy a véleményének hangot ad – ilyen helyzet lehet az online kiközösítés, megszégyenítés. Ezekben az esetekben a külső szemlélők reakciója nagyban befolyásolja azt, hogy a szituáció tovább durvul-e, vagy sem.

A Kortárs NETMENTOR Program 2021/22-es tanévére hamarosan elindul az iskolai jelentkezés. További információ a <http://digitalisgyermekvedelem.hu/netmentor> oldalon olvasható.

Szabadegyetem
Doktoranduszoknak
ÚJRATÖLTVE

DEBRECEN | 2021. 09. 03-05.

f DOSZ FESZT @doszfeszt
@doszfeszt

#reload #comingsoon #közösségatudományért #PhDlife #gyertetekvelünk #qualityfur #doszfeszt